

Nr 40.

Av herr **Jacobsson m. fl.**, om anslag till kapitalökning för lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift.

För budgetåret 1932/1933 anvisade 1932 års riksdag under benämningen lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Enligt för fonden gällande allmänna villkor och bestämmelser utlämnas lån från denna för inköp av gasgeneratorer för motordrift med inhemskt bränsle att, för användning inom landet, monteras å automobil, traktor eller annan mobil eller stationär motor. Lån kan beviljas till belopp, motsvarande den verkliga kostnaden för anskaffande av gasgenerator med tillhörande reningsapparater och gaskylare jämte kostnad för anordningarnas anbringande, dock högst 1,000 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 oktober 1932 har kommerskollegium gjort framställning om kapitalökning för lånefonden för budgetåret 1933/1934 och därvid uttalat, bland annat, att för ändamålet torde erfordras åtminstone samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår, eller 200,000 kronor. Av sparsamhetsskäl ansåg sig kollegium emellertid ej böra ifrågasätta större anslag till kapitalökning för lånefonden än 100,000 kronor. Härvid hade kollegium beaktat, att den betydande besparing, som kunde vinnas med nuvarande bensinpris, samt fördelen av medgiven skattelindring för träkolsgasdrivna automobiler torde kunna medföra, att försäljning av gasgeneratorer skulle möjliggöras även utan lån, åtminstone i en del fall.

I utlåtande den 15 november 1932 har statskontoret förklarat sig icke hava något att i ärendet erinra.

Skogsägareföreningarnas riksförbund har i skrivelse den 6 december 1932 framhållit betydelsen av att bränsleoljorna i möjligaste mån ersättas med träkol samt ifrågasatt en utökning av nu förevarande lånefond till åtminstone 1 miljon kronor.

I sitt den 4 januari 1933 avgivna betänkande hava 1931 års skogssakkunniga föreslagit en kapitalökning för lånefonden för nästkommande budgetår av 500,000 kronor. Som motiv härför anföra de sakkunniga, förutom annat, att det är av betydelse, att låneverksamheten under sagda budgetår kan bedrivas i vidgad omfattning, då eljest är att befara, att allmänhetens växande intresse för generatorgasdriften i viss mån stäcket.

I 1933 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning för meromnämnda lånefond för budgetåret 1933/1934 anvisa 200,000 kronor d. v. s. samma belopp som för innevarande budgetår.

I anslutning till vad i ärendet förevarit må följande framhållas.

De av statsmakterna hittills vidtagna åtgärderna till understödjande och utvecklande av generatorgasdriften hava åsyftat att åvägbringa möjligheter till förbättrad avsättning av inhemskt bränsle samt att bereda ökade arbetstillfällen för landets befolkning. Jämväl med hänsyn till handelsbalansen i förhållande till utlandet har det ansetts önskvärt, att utländskt bränsle i görligaste mån ersättes med inhemska produkter. Det är emellertid uppenbart, att

dessa endast så småningom kunna vinna allmän användning som motordrivmedel, då det här är fråga om en driftsmetod, som endast är i förhållandevis ringa utsträckning prövad i det praktiska livet och vars genombrott därför måste förutsättas taga åtskillig tid. Ävenså är givet, att generatorgasdriftens fördelar för landet först komma att i nämnvärd grad göra sig gällande, då densamma vunnit allmännare utbredning. Det är därför angeläget, att de av staten hittills vidtagna åtgärderna för att stimulera användningen av gasgeneratorer för motordrift fullföljas. Detta torde nämligen bidra till att resultat av mera framträdande och bestående värde snabbare kunna ernås i nu ifrågakommande hänseende.

De hittills av verksamheten med anledning av förevarande lånefond vunna erfarenheterna visa, att intresset bland den stora allmänheten för generatorgasdrift är väckt och befinner sig i hastig tillväxt. Lånemöjligheterna hava flitigt tagits i användning; fondens nuvarande kapitaltillgång är för närvarande i det närmaste fullt utnyttjad. Flera hundratal generatorgasaggregat äro nu i drift i olika delar av landet. Om dessa aggregat komma att fungera tillfredsställande samt utvecklingen på detta område även i övrigt håller, vad den lovar, har man grundad anledning förvänta, att anspråken på lånefonden under påföljande budgetår skola avsevärt öka gentemot det nu löpande. Detta torde bliva fallet även om inköp av gasgeneratorer utan statslån komma till stånd i ökad omfattning som en följd av eventuellt stegrade bensin- eller oljepris, vilka göra generatorgasdriftens bränsleekonomiska fördelar ändå mera påtagliga. För att befordra övergången i allt större utsträckning till generatorgasdrift av motorer är emellertid nödvändigt, att lånebehovet i största möjliga utsträckning kan tillgodoses. Det ligger därför stor vikt uppå, att låneverksamheten under budgetåret 1933/1934 kan bedrivas i betydligt vidgad utsträckning och att sålunda anslaget för kapitalökning för fonden göres större, än vad i statsverkspropositionen föreslagits.

För en väsentligt utökad understödsverksamhet från statens sida å detta område även i en ur budgetsynpunkt svår tid talar ytterligare det förhållandet, att full återbetalningsskyldighet föreligger beträffande lånens kapitalbelopp ävensom att de medel, som för ändamålet tagas i bruk, tjäna ett i hög grad produktivt och för landet gagneligt syfte.

Med hänsyn härtill och under åberopande av vad ovan anförts hemställes, att riksdagen måtte såsom kapitalökning för lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift anvisa för budgetåret 1933/1934 ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Stockholm den 17 januari 1933.

<i>Martin Skoglund.</i>	<i>Nils Holmström.</i>	<i>C. Gösta Jacobsson.</i>
<i>N. E. Nilsson.</i>	<i>Bernhard Nilsson.</i>	<i>Ludwig Brännström.</i>
<i>C. O. Johanson,</i> Huskvarna.	<i>Albert Johansson.</i>	<i>Nils Persson</i> i Grytterud.
<i>Ernst V. Olsson.</i>	<i>Gösta Liedberg.</i>	<i>Josef Hagman.</i>
<i>Erik Hagberg.</i>	<i>G. Arnemark.</i>	<i>Alf Meyerhöffer.</i>
<i>Carl Patric Ossbahr.</i>		<i>Ivar Anderson.</i>
		<i>Bj. Holmgren.</i>